

ECENV400 Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη στο Νηπιαγωγείο

Τίτλος μαθήματος	Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη στο Νηπιαγωγείο				
Κωδικός μαθήματος	ECENV400				
Κατηγορία μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Πτυχίο Προδημοτικής Εκπαίδευσης				
Έτος/ Εξάμηνο	2 / Εαρινό εξάμηνο				
Όνομα διδάσκοντα/ ουσας	Χρυσάνθη Κάζη				
ECTS	5	Διαλέξεις / Βδομάδα	3 ώρες / βδομάδα	Εργαστήριο / Βδομάδα	-
Σκοπός και στόχοι μαθήματος	<p>Σκοπός του μαθήματος είναι βοηθήσει τους/ις φοιτητές/τριες αποκτήσουν την απαραίτητη γνώση, ικανότητες και δεξιότητες που χρειάζονται για να μπορούν να σχεδιάζουν και να διδάσκουν αποτελεσματικά Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη στην προδημοτική εκπαίδευση.</p> <p>Στόχοι του μαθήματος είναι, οι φοιτητές να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Αναπτύξουν τις ικανότητες και δεξιότητες που χρειάζονται για τον σωστό σχεδιασμό και αποτελεσματική παράδοση μαθημάτων ΕΑΑ στην προδημοτική εκπαίδευση, προσαρμόζοντας και χρησιμοποιώντας κατάλληλες παιδαγωγικές τεχνικές και μεθόδους - Εξοικειωθούν με τις αρχές λειτουργίας ενός αειφόρου σχολείου και να μπορούν να εμβολιάσουν το σύνολο των λειτουργιών της σχολικής μονάδας με στοιχεία ΕΑΑ επιδιώκοντας τη διαμόρφωση ενός αειφόρου σχολείου στην προδημοτική εκπαίδευση; - Επιλέγουν μεθόδους και αναπτύσσουν κατάλληλα εργαλεία αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της ΕΑΑ στην προδημοτική εκπαίδευση. 				
Μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές πρέπει να είναι σε θέση να:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Αναλύουν κριτικά τα ζητήματα αειφόρου ανάπτυξης και να συζητούν το ρόλο της εκπαίδευσης για την επίτευξη των στόχων της αειφόρου ανάπτυξης (SDGs). (2) Να εξηγούν τη σημασία της εκπαίδευσης για την αειφόρο ανάπτυξη στο νηπιαγωγείο με έμφαση σε θέματα ευαισθητοποίησης και ανάπτυξης στάσεων. (3) Γνωρίζουν τις αρχές, χαρακτηριστικά και παιδαγωγικές στρατηγικές της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη (ΕΑΑ) και να τα ενσωματώνουν μέσα στον προγραμματισμό τους για διδασκαλία και μάθηση για την ΕΑΑ στην προσχολική εκπαίδευση. (4) Εφαρμόζουν τις αρχές της ΕΑΑ και επιδιώκουν την επίτευξη όλων των επιπέδων των στόχων της μέσα από κατάλληλες παιδαγωγικές 				

	<p>τεχνικές, σχεδιασμό μαθήματος και προγραμματισμό, για την υλοποίηση του Κυπριακού Αναλυτικού Προγράμματος για το νηπιαγωγείο.</p> <p>(5) Εξηγούν τις βασικές αρχές οργάνωσης και λειτουργίας ενός αιφόρου σχολείου.</p> <p>(6) Χρησιμοποιούν τις βασικές αρχές λειτουργίας ενός αιφόρου σχολείου για να εξετάζουν και να αξιολογούν δοσμένα σχέδια δράσης και αιφόρου πολιτικής μιας μονάδας προσχολικής εκπαίδευσης.</p> <p>(7) Αναπτύσσουν εργαλεία και στρατηγικές αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της ΕΑΑ</p>		
<p>Προ-απαιτούμενα</p>	<p>Κανένα</p>	<p>Συν-απαιτούμενα</p>	<p>Κανένα</p>
<p>Περιεχόμενο μαθήματος</p>	<p>Εισαγωγή στην Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη.</p> <p>Η έννοια της ΕΑΑ, οι αρχές και τα χαρακτηριστικά της.</p> <p>Τα επίπεδα στόχων της ΕΑΑ</p> <p>Παιδαγωγικές Τεχνικές ΕΑΑ για το νηπιαγωγείο</p> <p>Παιδαγωγικές Τεχνικές ΕΑΑ και η σύνδεση τους με τα χαρακτηριστικά της ΕΑΑ: π.χ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τεχνικές συζήτησης: Ιδεοθύελλα, Εννοιολογικός χάρτης, διαλογική αντιπαράθεση, παιχνίδια ρόλων, - μελέτη στο πεδίο, περιβαλλοντικά παιχνίδια, - ηθικό δίλημμα, - κατασκευή μοντέλων, - στρατηγικές εκπαίδευσης για ανάπτυξη αξιών, - χρήση των νέων τεχνολογιών στην ΕΑΑ: διαθέσιμα λογισμικά και χρήσιμες ιστοσελίδες. - Προσαρμογή των πιο πάνω τεχνικών στο νηπιαγωγείο. - Αξιοποίηση των πιο πάνω τεχνικών για σχεδιασμό μαθήματος ΕΑΑ στο νηπιαγωγείο. - Το Αναλυτικό της ΕΑΑ και η εφαρμογή του στο νηπιαγωγείο. <p>Το αιφόρο Σχολείο:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Προσέγγιση της ΕΑΑ μέσα από το σύνολο των λειτουργιών ενός νηπιαγωγείου. - Το αιφόρο σχολείο: Αρχές λειτουργίας και επίπεδα οργάνωσης. - Προγράμματα ΕΑΑ μέσα από το σύνολο των λειτουργιών του σχολείου σε νηπιαγωγεία της Κύπρου. - Συνεργασία σχολείου κοινότητας για την ΕΑΑ <p>Αξιολόγηση στην ΕΑΑ.</p>		
<p>Μέθοδοι Διδασκαλίας</p>	<p>Βιωματικά εργαστήρια (με πρακτική εφαρμογή των παιδαγωγικών τεχνικών: περιβαλλοντικό παιχνίδι, ιδεοθύελλα και εννοιολογικός χάρτης, διαλογική αντιπαράθεση, ηθικό δίλημμα, κατασκευή μοντέλων, μελέτη στο πεδίο...), επισκέψεις (σε Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης), παρουσιάσεις.</p>		

<p>Βιβλιογραφία</p>	<p>Δημητρίου Α. (2013) Έννοιες για τη φύση και το περιβάλλον στην προσχολική εκπαίδευση : Ερευνητικά δεδομένα, μεθοδολογικές προσεγγίσεις και εκπαιδευτικές εφαρμογές. Εκδόσεις Επίκεντρο.</p> <p>Φλογαΐτη Ε. (2011) Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία. Εκδόσεις Πεδίο, Αθήνα.</p> <p>Φλογαΐτη Ε., Λιαράκου Γ. (2009) <i>Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη</i> ENSI-EEC Acharnon. Available at: http://ensi.org/global/downloads/Publications/251/Quality_Criteria.pdf</p> <p>Φλογαΐτη Ε., Λιαράκου Γ. & Γαβριλάκης Κ. (2021). Συμμετοχικές Μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης. Εφαρμογές στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία. Εκδ. Πεδίο, Αθήνα.</p> <p>Κάτζη Χ. και Ζαχαρίου Α. (επιμ.) (2013). <i>Η Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη ως παιδαγωγικό πλαίσιο στη δημοτική και προδημοτική εκπαίδευση</i>. Frederick Research Center, Λευκωσία. http://www.moec.gov.cy/dkpe/chrisimo_yliko/chrisimo_yliko_vivlio.pdf</p> <p>Καλαϊτζίδης Δ. (επιμ.) (2014) Δείκτες Αειφόρου Σχολείου: Από τη θεωρία στην πράξη. Εκδόσεις Αειφόρουμ. http://www.aeiforum.eu/images/ekdoseis/Deiktes_Collective_Book.pdf</p> <p>Παπαβασιλείου Βασίλης. (2018) Αειφόρος Ανάπτυξη και Εκπαίδευση. Εκδόσεις Διάδραση.</p> <p>Άλλες πηγές: Environmental Education in the kindergarten. http://kpe-kastor.kas.sch.gr/kpe/yliko/sppe1/oral/PDFs/735-741_oral.pdf</p> <p>EEC Philippon (n.d.) National Network: “Learning about the environment through playing”. (Εθνικό Θεματικό Δίκτυο: “Μαθαίνω για το Περιβάλλον Παίζοντας”). Available at: http://www.kpe-philippi.gr/download/vivliothiki-downloads-diktio/mathaino-paizontas-gia-to-peribalon-bibliothiki.doc</p>
<p>Αξιολόγηση</p>	<p><u>1. Τελική αξιολόγηση (50%)</u> Η τελική αξιολόγηση αποτελείται από την τελική γραπτή εξέταση που γίνεται με την ολοκλήρωση των μαθημάτων στο τέλος του εξαμήνου. Η ύλη καθορίζεται από τη διδάσκουσα.</p> <p><u>2. Ενδιάμεση γραπτή εξέταση (25%)</u> Η ενδιάμεση αξιολόγηση αποτελείται από γραπτή εξέταση που γίνεται στο μέσο του εξαμήνου. Η ύλη καθορίζεται από τη διδάσκουσα.</p>

3. Ατομική εργασία. (25%)

Οι φοιτήτριες επιλέγουν ένα ζήτημα ΑΑ και αναπτύσσουν κατάλληλο παιδαγωγικό / διδακτικό υλικό για τη διδασκαλία της έννοιας ως ενότητα στο νηπιαγωγείο. Προτεινόμενα θέματα (η θεματολογία βασίζεται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα της ΠΕ/ΕΑΑ): Δάσος, Το ποτάμι, Η λίμνη, Νερό, Απορρίμματα, Αστική Ανάπτυξη, Παραγωγή και κατανάλωση, Ερημοποίηση, Μέσα Μεταφοράς, Φτώχεια, Πολιτισμός και περιβάλλον, Αειφόρος τουρισμός, βιοποικιλότητα.

Η εργασία θα αποτελείται από τα πιο κάτω μέρη:

Α) Θεωρητικό υπόβαθρο – σύντομη βιβλιογραφική ανασκόπηση. Παρουσίαση του περιεχομένου της έννοιας που έχετε επιλέξει (Τι είναι, πως δημιουργείται; Από τι απειλείται; Ποιες οι επιπτώσεις για τον άνθρωπο και τη φύση; ....) (1-2 σελίδες)

(Β) Συζήτηση της σημασίας της επεξεργασίας του θέματος αυτού στο νηπιαγωγείο. (1/2 σελίδα)

(Γ) Διατύπωση γενικού σκοπού και στόχων που πρέπει να τεθούν για την προσέγγιση του θέματος αυτού στο νηπιαγωγείο (ενότητα).

Δ) Ετοιμασία τριών ενδεικτικών 30' μαθημάτων για το θέμα που έχουν επιλέξει. Το κάθε σχέδιο μαθήματος θα περιλαμβάνει τους στόχους του μαθήματος, δραστηριότητες αφόρμησης, δραστηριότητες επίτευξης στόχων, αξιολόγηση, φύλλα εργασίας, άλλο υποστηρικτικό διδακτικό υλικό. Το μάθημα ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΕΙ ΤΙΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ τις οποίες θα έχουν διδαχθεί στο μάθημα και να συνδέεται με την ανάπτυξη ικανοτήτων / δεξιοτήτων για την ΕΑΑ. Όπου είναι δυνατό αναμένεται να ενσωματωθούν και δραστηριότητες στο ύπαιθρο (ανάλογα με το θέμα).

Ε) Βιβλιογραφία

Ζ) Παράρτημα (φύλλα εργασίας, φύλλα αξιολόγησης, κ.α.)

Η) Παράρτημα ΙΙ. Οι φοιτήτριες καλούνται να εξηγήσουν πώς τα σχέδια μαθήματος που προτείνουν συμβάλλουν στην ανάπτυξη ικανοτήτων/ δεξιοτήτων για την ΕΑΑ. Αναφέρουν και τεκμηριώνουν ποιες ικανότητες/δεξιότητες αναπτύσσονται στα παιδιά.

Γλώσσα

Ελληνική